

Bielyaieva O. I., Unhurian L. M., Pietkova I. B. Features pharmaceutical care to sick children in terms of implementation of health insurance. *Journal of Education, Health and Sport*. 2016;6(11):823-834. eISSN 2391-8306. DOI <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.399308>
<http://ojs.ukw.edu.pl/index.php/johs/article/view/4335>

The journal has had 7 points in Ministry of Science and Higher Education parametric evaluation. Part B item 755 (23.12.2015).
755 Journal of Education, Health and Sport eISSN 2391-8306 7

© The Author (s) 2016;

This article is published with open access at Licensee Open Journal Systems of Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz, Poland

Open Access. This article is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Noncommercial License which permits any noncommercial use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author(s) and source are credited. This is an open access article licensed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits unrestricted, non commercial use, distribution and reproduction in any medium, provided the work is properly cited.

This is an open access article licensed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits unrestricted, non commercial use, distribution and reproduction in any medium, provided the work is properly cited.

The authors declare that there is no conflict of interests regarding the publication of this paper.

Received: 02.11.2016. Revised 22.11.2016. Accepted: 30.11.2016.

UDK: 616-053.2:615.1:368.021.28

FEATURES PHARMACEUTICAL CARE TO SICK CHILDREN IN TERMS OF IMPLEMENTATION OF HEALTH INSURANCE

O. I. Bielyaieva, L. M. Unhurian, I. B. Pietkova

Odessa National Medical University, Odessa

Summary

Children's protection is of particular importance in the health system in Ukraine due to its significance for the development of society and interests of each family or a person. WHO determines that life, survival, maximum development, children's access to health services is not only their basic needs but also basic human rights.

The health of the children's population is an indicator of social, economic and cultural development of any country in the world. In modern terms the situation observed in the development of children is a part of a demographic crisis, characterized by deterioration of not only quantitative but also qualitative characteristics of the population, including the growing problem of children's health.

In Ukraine, constant attention is paid to solving the most pressing problems related to maintaining the health of children in the process of reforming the health care system namely reducing child mortality rate, child morbidity and disability. These directions include the development of preventive measures, the construction of new structural health care units, national and regional epidemiological and clinical studies resulting in future tracing and monitoring the situation of the most urgent problems of pediatrics.

Key words: health protection, public policy, children's population, medical standards, medical insurance.

ОСОБЛИВОСТІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ДОПОМОГИ ХВОРИМ ДІТЯМ ЗА УМОВ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ

О. І. Беляєва, Л. М. Унгурян, І. Б. Петкова

Одеський національний медичний університет, Одеса

Резюме

Особливе значення в системі охорони здоров'я України займає охорона дитинства внаслідок її важливості для розвитку суспільства та забезпечення інтересів кожної сім'ї або громадянина. ВООЗ визначає: життя, виживання, максимальний розвиток, доступ дітей до служб охорони здоров'я є не лише їх фундаментальними потребами, але й основними правами людини.

Стан здоров'я дитячого населення є показником соціального, економічного та культурного розвитку будь-якої країни світу. В сучасних умовах ситуація, яка спостерігається у сфері розвитку дітей є складовою демографічної кризи, та характеризується погіршенням не лише кількісних, а й якісних характеристик населення, зокрема загостренням проблеми здоров'я дітей.

В Україні в процесі реформування системи охорони здоров'я постійна увага приділяється вирішенню найбільш актуальних проблем, що стосуються збереження здоров'я дітей, а саме зниженню показників малюкової смертності, дитячої захворюваності та інвалідності. Ці напрямки включають розвиток профілактичних заходів, побудову нових структурних лікувально - профілактичних підрозділів, проведення національних і регіональних епідеміологічних і клінічних досліджень, виходячи з результатів яких можна буде в подальшому простежувати і контролювати ситуацію з найбільш актуальних проблем педіатрії.

Ключові слова: охорона здоров'я, державна політика, дитяче населення, медичні стандарти, страхова медицина.

ОСОБЕННОСТИ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЙ ПОМОЩИ БОЛЬНЫМ ДЕТЯМ В УСЛОВИЯХ ВНЕДРЕНИЯ МЕДИЦИНСКОГО СТРАХОВАНИЯ

О. И. Беляева, Л. М. Унгурян, И. Б. Петкова

Одесский национальный медицинский университет, Одесса

Резюме

Особое значение в системе здравоохранения Украины занимает охрана детства вследствие ее важности для развития общества и обеспечения интересов каждой семьи или гражданина. ВОЗ определяет: жизнь, выживание, максимальное развитие, доступ детей к службам здравоохранения является не только их фундаментальными потребностями, но и основными правами человека.

Состояние здоровья детского населения является показателем социального, экономического и культурного развития любой страны мира. В современных условиях ситуация, которая наблюдается в сфере развития детей является составной демографического кризиса, и характеризуется ухудшением не только количественных, но и качественных характеристик населения, в частности обострением проблемы здоровья детей.

В Украине в процессе реформирования системы здравоохранения постоянное внимание уделяется решению наиболее актуальных проблем, касающихся сохранения здоровья детей, а именно снижению показателей младенческой смертности, детской заболеваемости и инвалидности. Эти направления включают развитие профилактических мероприятий, построение новых структурных лечебно - профилактических подразделений, проведение национальных и региональных эпидемиологических и клинических исследований, исходя из результатов которых можно будет в дальнейшем отслеживать и контролировать ситуацию из наиболее актуальных проблем педиатрии.

Ключевые слова: здравоохранение, государственная политика, детское население, медицинские стандарты, страховая медицина

На етапі розбудови вітчизняної медицини одним із актуальних питань залишається реалізація медичних заходів високої якості, направлених на охорону здоров'я дитячого населення країни [2, 5].

На сьогодні можна стверджувати, що в Україні вироблена і реалізується чітка державна політика щодо охорони материнства і дитинства, збереження здоров'я дітей і жінок репродуктивного віку, яка базується на основних стратегічних міжнародних документах і законодавчих нормативних документах в Україні. Усі зазначені документи мають наукове підґрунтя і потребують постійного доповнення відповідно до змін соціально-економічного розвитку країни, основних показників здоров'я та появи нових наукових даних [2].

Охорона здоров'я дітей в Україні реалізується через численні програмні документи, які визначають основні заходи та механізм їх впровадження щодо впливу на поліпшення здоров'я дітей. Шляхом оптимізації системи надання медичної допомоги населенню з пріоритетним розвитком первинної та екстреної медичної допомоги, диференціацією стаціонарної медичної допомоги, розвитком системи відновного лікування, паліативної допомоги та медичної реабілітації передбачається здійснити перехід від державного фінансування закладів охорони здоров'я до фінансування заходів з надання медичної допомоги населенню виходячи з його потреб. Важливим завданням є розробка національних програм з охорони здоров'я дитячого населення, які були б забезпечені відповідним фінансуванням із вказівкою конкретних його джерел [14].

В Україні відповідно до Європейської стратегії ВООЗ «Здоров'я та розвиток дітей і підлітків» передбачаються заходи щодо вдосконалення нормативно-правової бази в напрямку охорони здоров'я дітей; вдосконалення організації спеціалізованої екстреної допомоги та системи надання первинної медико-санітарної допомоги дітям в умовах розвитку сімейної медицини; поліпшення матеріально-технічного забезпечення закладів охорони здоров'я, де надається медична допомога дітям та ін.

Ситуація, яка складається сьогодні із здоров'ям дітей, потребує негайного розв'язання проблем загальнодержавного характеру. Першочерговим є припинення погіршення здоров'я, що може бути досягнуто шляхом здійснення державної політики у галузі охорони здоров'я через економічні, соціальні та інші важелі [3].

Державна політика нашої країни у галузі охорони здоров'я визначається Конституцією України, законодавством України про охорону здоров'я, про охорону дитинства та інших нормативно-правових актах, що регулюють суспільні відносини у

галузі охорони здоров'я [7, 12]. Система заходів щодо охорони дитинства в Україні включає забезпечення належних умов для охорони здоров'я. Держава гарантує дитині право на охорону здоров'я, безоплатну кваліфіковану медичну допомогу в державних і комунальних закладах охорони здоров'я, сприяє створенню безпечних умов для життя і здорового розвитку дитини, раціонального харчування, формуванню навичок здорового способу життя [12].

Конституцією України визначається, що кожна дитина, має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних та профілактичних програм.

Державна політика організації медичної допомоги дітям в Україні нині охоплює всі етапи дитячого розвитку. Протягом останніх 5 років фінансове забезпечення державних програм та централізованих заходів, спрямованих на охорону здоров'я дітей, збільшено у 3 рази і становить близько 1 млрд грн [2].

Основою національної політики в сфері охорони здоров'я є забезпечення якості при наданні медичної допомоги. Якість медичної допомоги - надання медичної допомоги та проведення інших заходів щодо організації надання закладами охорони здоров'я медичної допомоги відповідно до стандартів у сфері охорони здоров'я. Оцінка якості медичної допомоги - визначення відповідності наданої медичної допомоги встановленим стандартам у сфері охорони здоров'я [13].

На сучасному етапі розвитку системи охорони здоров'я якість медичної допомоги вважається основною цільовою функцією і водночас критерієм діяльності системи охорони здоров'я від нижньої ланки — лікувально-профілактичного закладу до верхньої — Міністерства охорони здоров'я України [4, 5].

Зміни в економіці країни, які відбуваються в останні роки, призвели до створення нових умов, в яких доводиться функціонувати лікувальним закладам.

В умовах інтеграції лікувально-профілактичних закладів (ЛПЗ) із системою медичного страхування зростає актуальність проблеми якості медичної допомоги та підходів до її оцінки відповідно до стандартів якості медичної допомоги.

Зростаюче значення стандартів (протоколів) медичної допомоги зумовлено необхідністю визначення основних орієнтирів удосконалення медичної допомоги, самоконтролю діяльності медичного працівника, забезпечення захисту населення від неякісного втручання, формування адекватного ресурсного забезпечення.

Медичні (протоколи) стандарти направлені на оптимізацію лікувально-діагностичного процесу, використовуються в оцінці діяльності лікарів на рівні ЛПЗ, страхових медичних організацій шляхом співставлення та розрахунку показників відповідності, якості, дефектів тощо [8].

Система стандартизації медичної допомоги України створюється відповідно Конституції України; Законів України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»; «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», «Про лікарські засоби».

Першочергове значення для управління якістю має стандартизація, що спрямована на досягнення оптимального ступеня впорядкування в охороні здоров'я шляхом розробки і встановлення вимог, норм, правил, характеристик умов, продукції, технологій, робіт, послуг, що застосовуються в охороні здоров'я. Стандартизація є пріоритетним напрямом сучасного розвитку охорони здоров'я. В Україні створено умови для імплементації європейських підходів щодо розробки медико-технологічних документів на основі найкращих клінічних настанов, адаптованих до умов вітчизняної системи охорони здоров'я, а також розвивається формулярна система забезпечення лікарськими засобами закладів охорони здоров'я. Саме тому пріоритетним є розробка та затвердження медико-технологічних документів надання медичної допомоги на принципах доказової медицини та відміна чинності документів, що не відповідають зазначеним принципам. Розвиток формулярної системи забезпечення лікарськими засобами закладів охорони здоров'я має створити передумови для використання найбільш ефективних, безпечних та економічно-доцільних лікарських засобів.

Об'єктами стандартизації в охороні здоров'я повинні стати всі складові медичного обслуговування: організаційні технології; медичні та фармацевтичні послуги; технології виконання медичних та фармацевтичних послуг; технічне забезпечення виконання медичних та фармацевтичних послуг; кваліфікація медичного, фармацевтичного та іншого персоналу; економічні аспекти охорони здоров'я; створення, випробування, виробництво, реалізація та застосування лікарських засобів та виробів медичного призначення відповідно до світових стандартів якості та практик; формуляри лікарських засобів трьох рівнів (державного, регіонального та локального); обліково-звітна документація, що використовується в системі охорони здоров'я, інформаційні технології та ін. [9, 10].

На даний час в нашій державі затверджена наказом МОЗ України від 01.08.2011 року № 454 «Концепція управління якістю медичної допомоги у галузі охорони

здоров'я в Україні на період до 2020 року», яка визначає галузеву програму стандартизації медичної допомоги [6]. Мета програми - забезпечення надання якісної медичної допомоги населенню шляхом розробки, впровадження та аудиту дотримання медико-технологічних документів – адаптованих клінічних настанов, медичних стандартів, формулярів, уніфікованих та локальних клінічних протоколів, що розробляються на принципах доказової медицини [11].

Галузева програма стандартизації ґрунтується на принципах використання системи доказів у медичній практиці з метою вибору ефективних технологій і ліків та зменшення ризиків для безпеки пацієнтів. У методологічному плані основою даної програми є «Уніфікована методика з розробки клінічних настанов до медичних стандартів, уніфікованих клінічних протоколів медичної допомоги, локальних протоколів медичної допомоги (клінічних маршрутів пацієнтів) на засадах доказової медицини» (накази МОЗ та НАМН від 19.02.2009 р. № 102/18, від 03.11.2009 р. № 798/75). Концептуальними положеннями Уніфікованої методики є включення до медико-технологічних документів медичних технологій та лікарських засобів відповідно до наукових доказів їх клінічної ефективності з урахуванням економічної доступності, наявності взаємозв'язку та наступності медико-технологічних документів – клінічних настанов, стандартів медичної допомоги та уніфікованих клінічних протоколів медичної допомоги, формулярів всіх рівнів та локальних протоколів медичної допомоги (клінічних маршрутів пацієнтів).

В умовах розширення можливостей фармакотерапії в Україні не було єдиних національних протоколів (алгоритмів) терапії більшості захворювань у дітей, які б регламентували оптимальні підходи до лікування та обмежували поліпрагмазію і побічну дію лікарських засобів. При цьому зауважимо, що досвід зарубіжних країн не може бути повністю перенесений у вітчизняну клінічну практику.

Протягом останніх років стандарти (протоколи) діагностики та лікування були дуже поспішно створені під егідою МОЗ України. Асоціації педіатрів практично не змогли широко обговорити зазначені стандарти, які, як показав досвід, містять багато неточностей. На жаль, у багатьох стандартах відсутні відповідні посилання на систематичні огляди та метааналізи тих чи інших діагностичних і терапевтичних заходів, що рекомендуються як стандарти [3].

Процес стандартизації в системі охорони здоров'я України розпочався більше 20 років тому з упровадження принципів господарчого механізму, однак у подальшому процес уповільнився. Першою розробкою стали «Тимчасові стандарти обсягів

діагностичних досліджень, лікувальних заходів та критеріїв якості лікування дітей», затверджені наказом МОЗ України від 27.07.1998 року № 226, ті, в яких фактично були переліками діагностичних і лікувальних процедур із зазначенням термінів лікування та очікуваних результатів.

Через 4 роки вийшов наказ МОЗ України «Про затвердження нормативів надання медичної допомоги та показників якості медичної допомоги» (№ 507 від 28.12.2002 р.), а в 2013 році відповідними наказами було затверджено цілу низку протоколів надання медичної допомоги. Отже, на сьогодні в Україні існує значна кількість стандартів (у вигляді переліків медичних послуг) і протоколів лікування (у вигляді детальних настанов з лікувально-діагностичної тактики), проте якісний рівень цих розробок не відповідає міжнародному, а запровадження їх у клінічну практику обмежується пілотними проектами.

Державні соціальні нормативи у сфері охорони здоров'я визначають обсяг гарантованого рівня медичної допомоги, яка надається безоплатно всім громадянам у державних і комунальних закладах охорони здоров'я.

Стандартизація медичної допомоги населенню України тісно пов'язана з питанням страхової медицини та запровадженням у практику формулярної системи. Фактично формулярна система є комплексом керівницьких методик в охороні здоров'я, спрямованих на використання раціональних методів постачання та використання лікарських засобів з метою забезпечення максимально високої якості медичної допомоги та оптимального використання наявних ресурсів. Основу системи складають узгоджені та прийняті на міжнародному та/або національному рівні клінічні рекомендації та стандарти лікування. Ефективна та безпечна стандартизована медична допомога, безперечно, має наукове обґрунтування. Загальновідомим на сьогодні є принцип: від міжнародних клінічних рекомендацій (положень, розроблених на основі певної методології, даних доказової медицини) через медичні стандарти (нормативні документи, що визначають перелік норм і вимог до медичної допомоги та є рівнем відповідності індикатору) до локальних клінічних протоколів надання медичної допомоги (нормативних документів, фактично — деталізованих інструкцій). Отже, метою формулярної системи є забезпечення медичного персоналу достовірною фактичною інформацією щодо застосування лікарських засобів і сприяння в такий спосіб якісному наданню медичної допомоги.

Створення та забезпечення регулярного перегляду та оновлення формулярів ЛЗ покладено, відповідно, на Центральний формулярний комітет МОЗ України — як

профільний науково-ідеологічний центр МОЗ України (за участі та матеріально-технічної підтримки Державного експертного центру, на базі якого працює цей комітет); формулярні комітети МОЗ управлінь охорони здоров'я обласних, Київської міських державних адміністрацій та фармакотерапевтичні комісії закладів охорони здоров'я державної та комунальної форм власності.

Незважаючи на перманентні зусилля щодо імплементації європейських стандартів, вітчизняна охорона здоров'я у багатьох аспектах все ще далеко позаду. Про це свідчить, зокрема, той факт, що в Україні поширеність дитячих інфекцій бактерійного походження у 2-6 разів вища, ніж у країнах ЄС.

В Україні протягом останніх 15 років головним практичним інструментом реалізації політики в сфері медичного забезпечення дітей були державні цільові програми. Проведений аналіз застосування державних цільових програм як інструмента державної політики для вирішення проблем медичного забезпечення дітей протягом останніх років продемонстрував різну результативність застосованого механізму [1].

Враховуючі низький рівень платоспроможності більшості населення України та хронічний дефіцит коштів у системі охорони здоров'я реалізації зазначеного права людини можлива лише за умов впровадження обов'язкового медичного страхування (ОМС).

Ефективність функціонування бюджетної складової моделі ОМС у вигляді реалізації державних цільових програм (ДЦП) та їх ресурсного забезпечення є одним із важливих індикаторів соціальної стабільності у країні. За цих умов, особливої актуальності набувають питання раціонального використання ресурсів, необхідних для виконання державних гарантій із реалізації медичних заходів та фармацевтичного забезпечення найбільш соціально уразливих груп хворих [15].

Висновки

1. На основі огляду літературних джерел вивчено та проаналізовано систему спеціалізованої медичної та фармацевтичної допомоги дітям в Україні, яка потребує подальшого вдосконалення.

2. Проведено аналіз міжнародних документів ВООЗ, деяких державних програм та наказів МОЗ України, що регламентують організацію надання медичної допомоги дітям, які демонструють різний рівень результативності.

Перелік літератури:

1. Віленський А. Б. Концепція державного регулювання медичного забезпечення дітей в Україні [Електронний ресурс] // Державне управління: удосконалення та розвиток : електронне наукове фахове видання. – 2012. – № 10. – Режим доступу : <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=518>
2. Єрмолова Ю. В. Педіатрична галузь у період медичних реформ: надбання і проблемні питання / Ю. В. Єрмолова // Український медичний часопис. – 2013. – Т. III/IV, № 2 (94). – С. 12–14.
3. Жилка К. І. Законодавче та нормативно–правове забезпечення охорони здоров'я дітей в Україні на сучасному етапі реформування галузі [Електронний ресурс] / К. І. Жилка, Н. П. Кризина // Державне управління: удосконалення та розвиток : електронне наукове фахове видання. – 2012. – № 5. – Режим доступу : <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=413>
4. Іванова Т. П. Оцінка моделі якості надання медичної допомоги дітям / Т. П. Іванова // Современная педиатрия. – 2009. – № 6. – С. 44–47.
5. Казак С. С. Медицинские препараты для детей. Требования, особенности, информированность [Електронний ресурс] / С. С. Казак // Здоров'я України. – 2005. – № 110. – Режим доступу до журн.: <http://www.health-ua.com/articles/920.html>
6. Концепція управління якістю медичної допомоги у галузі охорони здоров'я в Україні і на період до 2020 року [Електронний ресурс] : Наказ МОЗ України № 454 від 01.08.2011. – Режим доступу : <http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=12655>
7. Лежнев И.А. Интегрированное ведение болезней детского возраста — стратегия первичной медицинской помощи больным детям в возрасте от 1 недели до 5 лет / И.А. Лежнев, Н.В. Котова, Е.А. Старец // Современная педиатрия. — 2010. — № 4(32). — С. 1417.
8. Мартиненко Л. В. Якість медичної допомоги пацієнту – якість життя медика / Л. В. Мартиненко // Жіночий лікар. – 2006. – № 1. – С. 36.
9. Ноздріна О. М. Правове забезпечення медичного обслуговування дітей–сиріт / О. М. Ноздріна // Актуальні проблеми держави і права. – 2007. – № 30. – С. 127–131.
10. Ноздріна О. М. Правове забезпечення працевлаштування дітей–сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа / О. М. Ноздріна // Актуальні проблеми політики : зб. наук. праць. – Одеса, 2006. – Вип. 29. – С. 285–292.

11. Про затвердження Галузевої програми стандартизації медичної допомоги на період до 2020 року [Електронний ресурс] : Наказ МОЗ України № 597 від 16.09.2011. – Режим доступу : <http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=12748>
12. Про охорону дитинства [Електронний ресурс] : Закон України від 26.04.2001 № 2402–III. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2402–14>
13. Про порядок контролю якості медичної допомоги : Наказ МОЗ України № 752 від 28.09.12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1996–12>
14. Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми "Здоров'я 2020: український вимір" : Розпорядження КМУ від 31 жовтня 2011 р. № 1164–р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/1164–2011
15. Цурікова О. В. Актуальність епідеміологічних досліджень у розробці напрямів удосконалення медичної та фармацевтичної допомоги хворим на лейкози в Україні за умов ОМС / О. В. Цурікова, Г. Л. Панфілова // Управління, економіка та забезпечення якості в фармації. – 2013. – № 3 (29). – С. 53–62.

References

1. Vilenskii A. B. Concept of state regulation of medical support children Ukraine [Electronic resource] // Public administration, improvement and development: Electronic scientific specialized edition. - 2012. - № 10. - Access: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=518>
2. Yermolova U. V. Pediatric health sector during the reforms: achievements and issues / V. Yermolova // Ukrainian Medical Journal. – 2013. – Vol. III / IV, № 2 (94). - P. 12-14.
3. Zhilka K. I. Legislative and regulatory support health of children in Ukraine at present reformation [Electronic resource] / K. I. Zhilka, N. P. Kryzyna // Public administration, improvement and development: electronic scientific specialized edition. - 2012. - № 5. - Access: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=413>
4. Ivanova T. P. Model assessment of quality of care for children / T. P. Ivanova // Modern Pediatrics. - 2009. - № 6. - P. 44-47.
5. Kazak S. S. Medicines for children. Requirements, especially awareness [Electron resource] / S. S. Kazak // Health Protection of Ukraine. - 2005. - № 110. - Access: <http://www.health-ua.com/articles/920.html>

6. The concept of quality of care in health in Ukraine for the period till 2020 [Electronic resource]: Order of MOH Ukraine № 454 of 01.08.2011. - Access: <http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=12655>
7. Lezhnyov I. A. Integrated management of childhood illness - primary health care strategy for sick children at the age from 1 week to 5 years / I. A. Lezhnyov, N. V. Kotova, E. A. Elder // Contemporary Pediatrics. - 2010. - № 4 (32). - P. 1417.
8. Martinenko L. V. Quality patient care - quality of life medic / L. V. Martinenko // Female doctor. - 2006. - № 1. - P. 36.
9. Nozdrina O. M. Legal the health care of orphans / O. M. Nozdrina // Actual problems of law. - 2007. - № 30. - P. 127-131.
10. Nozdrina O. Legal regulation of the employment of orphans and children deprived of parental care, and those of their number / O. M. Nozdrina // Actual problems of policy: Coll. Science works. - Odessa, 2006. - Vol. 29. - P. 285-292.
11. On approval of the National Standardization Program of health care 2020 [Electronic resource]: Order of MOH Ukraine № 597 of 16.09.2011. - Access: <http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=12748>
12. Child Protection [Electronic resource]: Law of Ukraine of 26.04.2001 № 2402-III. - Access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>
13. On the procedure for monitoring the quality of care: Order of MOH Ukraine № 752 of 09/28/12 [Electronic resource]. - Access: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1996-12>
14. On approval of the Concept of the "Health 2020: Ukrainian Dimension": Order of CMU on October 31/10/2011 № 1164-r [Electronic resource]. - Access: [zakon.rada.gov.ua> laws / show / 1164-2011](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1164-2011)
15. Tsurikova O. V. Aktualnis epidemiolohinyh research in developing areas of improvement of medical and pharmaceutical care to patients with leukemia in Ukraine in conditions of OMS / O. V. Tsurikova, G. L. Panfilov // Management, economics and quality assurance in pharmacy. - 2013. - № 3 (29). - P. 53-62.